

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

SUNNE KOMMUN

Nyhetsbrev från Genius Loci - platsens talang

November 2009, nr 4

Upptäck dina talanger – utmana dig själv

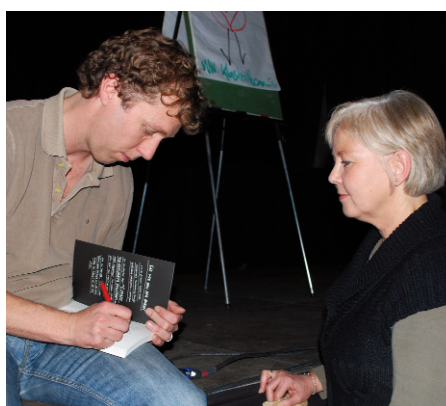
Under en heldag i oktober på temat **ledarskap** var det många ögon som tårades i Sporthallen – både av skratt och av rörelse.

Igenkänningen var hög när *Klas Hallberg* lyckades utmana invanda mönster av hur vi tänker och agerar. Poängen var att vi ska **våga lite mer i vardagen, även om det är obehagligt att ifrågasätta det invanda**. Då växer vi själva och blir bättre på att leda andra.

Under eftermiddagen berättade *Pär Johansson* från Hudiksvall om hur framgångssagan med Glada Hudikteatern tog sin början. Teatern där utvecklingsstörda och ”normalstörda” agerar tillsammans på scenen.

Resan som började med en enorm skepsis, både från kollegor inom omsorgen och från anhöriga till de utvecklingsstörda. Men Pär såg kraften i människorna och stred för deras rätt att utveckla sin potential med glädje och respekt i centrum.

– **När man gör det man är övertygad om är rätt, och med passion, då kan man gå hur**

Klas Hallberg signerar en av sina böcker i ämnet att utmana våra invanda mönster.

långt som helst, konstaterade Pär.

Det är föreställningen ”Elvis” ett bevis för. Den har gått för fulla hus på Cirkus i Stockholm och framgångarna är inte slut ännu. Nästa år ska Elvisföreställningen sättas upp på Broadway i New York.

Skotska eldsjälarna sätter liten ort på världskartan

I den skotska orten Carrbridge med 750 invånare, arrangeras varje år **VM i gröt-kokning**. Under helgen som Gröt-VM genomförs sätts den lilla orten verkligen på kartan, både besöksmässigt och i media. Evenemanget uppmärksammas stort både i nationella och internationella medier. Gröt-VM är initierat och genomförs av lokala eldsjälarna och gruppen jobbar mycket aktivt med sponsorer, PR och webb.

Till Carrbridge reste fem personer från Sunnes näringsliv, kulturliv och offentlighet för att lära och inspireras av **hur en liten ort kan arbeta för att sätta världens fokus på ”platsens talang”**.

I tävlingen, med flera internationella deltagare, deltog Lennart Svahn, mjölnare vid Stöpafors kvarn. Hans tävlingsbidrag bestod av Värmlands ”nationalrätt” nävgröt med fläsk. Lennart kom på andra plats och tankar om att **arrangera ett nordiskt mästerskap i Stöpafors är i full gång**.

Barn är eldsjälarna vars talanger utvecklas om vi säger ”ja”

Alla barn föds med en enorm upptäckarlust och inbyggd känsla för kreativitet. Men barn har olika talanger och är olika individer. Om barnet får tid att fördjupa sig i det han eller hon är intresserad av, stärks lusten och glädjen.

Barnet upplever respekt för den han eller hon är, om tankarna och idéerna tas på allvar och får självförtroende att ta fler initiativ.

Så självklara tankar, men så svårt i verkligheten! Om vuxenvärlden lär sig att istället för att fostra alla lika utifrån förutbestämda planer och scheman, **verkligen lyssna och ta till sig barnets tankar, kan de förbli eldsjälarna**.

Eldsjälarna som i vuxen ålder fortsätter att utvecklas och därigenom upptäcker nya produkter, tjänster och idéer som fortsätter att utveckla vårt samhälle.

Genius Loci har under hösten möjliggjort att vi har kunnat **fokusera extra på hur vi tar tillvara på barns kraft**. I september fick jag och en härlig mix av människor möjlighet att följa med på studieresan till Italien, där vi kunde inspireras av Reggio Emilia-pedagogiken där den har sitt nav. Det gav kraft och idéer att uppleva hur man där så genomtänkt tar tillvara på barnens kreativitet och initiativ.

Min förhoppning är att vi i en snar framtid ska kunna erbjuda en förskola i Sunne som arbetar Reggio-inspirerat. Med färre leksaker, men med skaparkraft och utforskande i centrum.

En annan inspiratör som forskat mycket om hur vi bemöter våra barn, Elisabeth Arnér, besökte också Sunne för en tid sedan och bekräftar tankegångarna om barns kraft.

Om vi vuxna arbetar med oss själva och säger ja istället för nej till barnen, kan de mest fantastiska saker hända! Detta gäller även i ledarskapet av vuxna.

Mitt fokus inom den närmaste framtiden är att **Sunnes uppfinningsrika barn kommer att märkas mer i det offentliga rummet. På nya, spännande sätt ...**

Birgitta Friberg
Rektor Sundsvik

Detta är Genius Loci

- Utvecklar platsens talang
- Stärker samhörigheten mellan företagare, invånare och kommunen
- Hittar nya mötesplatser
- Skapar annorlunda möten som går utanför ramarna
- Ger förutsättningar för tillväxt

Kontaktinformation

Projektledare Anna Blomquist
Tillväxtstrateg, Sunne kommun
tel 0565-164 13, 076-128 45 50

Redaktörer Anneli Jansson/
Anna-Karin Sandell
Personalenheten, Sunne kommun
tel 0565-164 14/164 04

www.sunne.se/geniusloci

Sunnegruppen besökte flera framgångsrika kooperativ på resan.

Nya utvecklingsidéer efter Italienbesök

15 personer fick tack vare Genius Loci möjlighet att **lära mer om det speciella arbetssätt som Reggio Emilia-regionen i norra Italien är känd för**. Gruppen bestod av företagare och anställda inom olika kommunala verksamheter, lokalpolitiker samt representanter för Karlstad och Ovanåker.

Bologna-området är känt för sina **kooperativa arbetsformer**. Det finns kooperativ både för kommunal och kommersiell verksamhet. Gruppen besökte bland annat flera kooperativa matproducenter. Småskalighet och samverkan är det som gör konceptet så framgångsrikt.

Ett annat område som studerades var **hur barnens kraft och initiativ tas tillvara**. Besök gjordes på Loris Malaguzzi-centret, som fått namn efter Reggio Emilia-pedagogikens grundare och en förskola som i praktiken arbetar med utforskande och kreativitet i centrum.

Gruppen fick även besöka Reggios ungdomsråd där man med effektiva arbetsmetoder **stimulerar ungdomars initiativ** och får dem att engagera sig i samhällsfrågor.

Ett annat studiebesök gjordes på Bolognas sjukhus där **ideella föreningar samverkar** med den ordinarie vården.

Medverkande i projektet

Kommunerna Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Ovanåker, Sunne, Säffle. **Privat:** Besterman AB, Fryksdalens Sparbank, SelmaSpa+.

Organisationer/nätverk:

Europeiska regionala utvecklingsfonden, Karlstads universitet, Nätverket Majorskorna, Reggio Emiliainstitutet, Region Värmland, Sveriges Kommuner och Landsting.

På gång i Genius Loci

Vill du läsa mer om projektet, gå in på www.sunne.se/geniusloci. Där hittar du bakgrundsinformation till projektet, artiklar från genomförda evenemang och mer information om kommande aktiviteter.

Så behåller vi vår kreativitet genom livet

Förskolepersonal, politiker och chefer i Sunne samt deltagare från kommunerna i projektet fick den 5 november lyssna på **Elisabeth Arnér**. Hon är en av Sveriges främsta forskare när det gäller barns inflytande. I sina samtal med massor av barn, under många år, har hon kommit fram till att om vi ger barnen **verkligt inflytande gynnar det livet för både vuxna och barn**. Elisabeths upptäckter är **direkt applicerbara på vuxenvärlden och hur vuxnas relationer fungerar**. Att behålla kreativiteten livet igenom handlar om att bli lyssnad till och tagen på allvar.

Elisabeth märkte att det som kallades inflytande var styrt av vuxna. I praktiken innebär det ofta att barn får godkända förslag som vuxna fört fram (i vuxenvärlden: chefen bestämmer och medarbetarna har inget att säga till om).

– Det handlar om att låta barnens egna uppfattningar leda arbetet. Vi vuxna (cheferna) ska i stället för kontrollerande pedagoger vara inspiratörer som berikar barnens upplevelser och idéer. Vi ska organisera världen så att de känner att de

Elisabeth Arnér, en av Sveriges främsta forskare när det gäller barns inflytande. Hennes forskning är applicerbar även på vuxenvärlden. I kommunstrategin står det att barnperspektivet ska finnas i alla beslut som tas.

har en röst, att de är viktiga. Och att andra är viktiga. **Demokrati handlar om att visa respekt i mötet med andra.**

En gemensam uppfattning hos alla barn hon intervjuat är att de inte tycker det är någon idé att tycka något. Allt är redan bestämt av vuxna (av chefen).

– Vi ska låta barnen fördjupa sig i det de håller på med. Låt dem ta initiativ. Då tar de också ansvar!

Annelie Johansson, Rottneros park, tillsammans med Bo Rappne och Lars Krantz, brinner för trädgårdsturism.

Framgångsrik trädgårdsturism utgår från platsens unikum

På ett seminarium i biblioteket samlades entusiaster och entreprenörer inom trädgårdsområdet för att inspireras. Trädgårdsprofilerna Lars Krantz från Wij Trädgårdar och Bo Rappne från Slottsträdgården Ulriksdal delade med sig av trender och tips som kan **utveckla trädgårdsturismen med produkter och tjänster**. "Använd de berättelser och den karaktär som finns på platsen för att skapa något unikt som drar besökare och **bygg på det genuina**", var deras råd.

- **11+18 november** Företagsspelet "Glasscompagniet" för nya och etablerade företagare där man i samspel får träna på situationer som kan uppkomma i ett företag
- **22 november** Anja Praesto berättar om hur Västra Götalandsregionen med framgång arbetat med Jan Guillous berättelse "Arns rike" för att öka kulturturismen i Skaraborg
- **17 december** Seminarium om sambandet mellan kreativitet och hälsa i organisationer med Farida Raszulsada, forskare i psykologi vid Lunds universitet: SelmaSpa, kl 13-16

Missa inte Sunnebloggen

Cirka 9 000 besök har Sunnebloggen haft sedan starten i april. Inläggen är många med spännande betraktelser och infallsvinklar från bloggarna: <http://sunnebloggen.blogspot.com>

Ny arena för stora kongresser

Med ett **stort engagemang från flera lokala föreningar** omvandlades Sporthallen, den 30 oktober, från föreläsningssal till lokal för Sunne kommuns årliga personalfest. Ett förvandlingsnummer som klarades av med glans.

– Det här visar verkligen att vi i Sunne har kapaciteten att ta emot kongresser där stora ytor och ett professionellt arrangemang är nödvändiga, säger Anna Blomquist, projektledare för Genius Loci.

Fler genomförda aktiviteter

- **2 september** Seminarium med Gunnar Kaj, Nobelfestens blomstermästare, för entreprenörer inom trädgårdsområdet
- **8 september** Introduktionsresa för nyanställda inom kommun och näringsliv
- **15 september** Expertgrupp med omvärldsbevakning och varumärkesfrågor för en kommun i fokus
- **17 september** Seminarium och workshop om effektiva möten för kommunens chefer och näringslivet
- **30 september - 1 oktober** Mässa i Karlstad för EU-projekt i Norra Mellansverige